

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 30. lipnja 2010.

Škola svećeništva svetog Josipa Cafassa

Draga braćo i sestre!

Upravo smo zaključili Svećeničku godinu. Bilo je to vrijeme milosti koje je donijelo i dalje će donositi dragocjene plodove Crkve i ujedno prilika da se sjetimo u molitvi svih onih koji su odgovorili na taj poseban poziv. Pratili su nas na tome putu, kao uzori i zagovornici, sveti Arški upnik i drugi sveci, prava svjetla u povijesti Crkve. Danas, kao što sam najavio protekle srijede, htio bih podsjetiti na lik drugog sveca, koji zauzima istaknuto mjesto u skupini "socijalnih svetaca" u Torinu 19. stoljeća: riječ je o svetom Josipu Cafassu.

Razlog zbog kojeg ga moramo spomenuti jest taj što se upravo prije tjedan dana slavila 150. obljetnica njegove smrti. Sveti je Josip umro u glavnom gradu Pijemonta 23. lipnja 1860., u dobi od 49 godina. Osim toga, drago mi je podsjetiti da je papa Pio XI. 1. studenoga 1924., odobrivši čuda za proglašenje svetim svetog Ivana Marije Vianneya i objavivši dekret o odobrenju Cafassove beatifikacije, približio ta dva svećenička lika ovim riječima: "Zahvaljujući posebnoj i dobrohotnoj Bojoj blagohotnosti gledali smo kako su se na obzoru Katoličke crkve pojavile nove zvijezde: Arški upnik i časni sluga Boji Josip Cafasso. Upravo se ta dva lijepa i draga lika moraju danas predstavljati: mali i ponizni, siromašni i jednostavni, ali jednako tako slavni lik Arškog upnika, te drugi lijep, velik, kompleksan, bogati lik svećenika, učitelja i odgojitelja svećenikâ, časnog Josipa Cafassa". Riječ je o okolnostima koje nam pružaju priliku upoznatiju i aktualnu poruku, koju daju ivoti tih dvaju svetaca. On nije bio upnik poput Arškog upnika, već je bio prije svega odgojitelj upnika i dijecezanskih svećenika, štoviše svetih svećenika, među kojima i svetog Ivana Bosca. Nije, poput ostalih svetih svećenika u Pijemontu u 19. stoljeću, osnivač redovničke

ustanove, jer je njegova "ustanova" bila "škola ivota i svećeničke svetosti" koju je, primjerom i naukom, provodio u "Crkvenom zavodu sv. Franje Asiškog" u Torinu.

Josip Cafasso rođen je 15. siječnja 1811. u Castalnuovo d'Astiju, istome mjestu iz kojeg dolazi i sveti Ivan Bosco. Bio je treće od četvoro djece. Posljednja, sestra Marijana bit će majka blaenog Josipa Allamana, utemeljitelja misionara i misionarki Gospe od utjehe. Rođen je u Pijemonteu 19. stoljeća kojeg karakteriziraju teški socijalni problemi, ali također mnogi sveci koji su se trudili pomoći onima koji su u nevolji. Međusobno ih je povezivala potpuno predanje Kristu i duboka ljubav prema najsiromašnijima: Gospodinova milost umije i zna širiti i umnaati sjeme svetosti! Cafasso je završio više studije i dvije godine filozofije na Zavodu u Chieriju te je 1830. prešao na Teološko sjemenište, gdje je 1833. zaređen za svećenika. Četiri mjeseca kasnije stupio je u mjesto koje će za njega ostati od temeljne vanosti i jedina "etapa" njegova svećeničkog ivota: Crkveni zavod sv. Franje Asiškog u Torinu. Stupivši u Zavod da se usavrši u pastoralu, u njemu je učvrstio svoje sposobnosti duhovnog vođe i svoj veliki duh ljubavi. Zavod, naime, nije bio samo škola moralne teologije, gdje su mladi svećenici, preteito porijeklom sa sela, učili ispovijedati i propovijedati, nego je bio također prava škola svećeničkog ivota, gdje su prezbiteri odgajani u duhovnosti svetog Ignacija Lojolskog i u moralnoj i pastoralnoj teologiji velikog biskupa svetog Alfonsa Marije Liguorskog. Tip svećenika s kojim se Cafasso susreo u Zavodu i kojeg je on sam pridonio ojačati – prije svega kao rektor – bio je pravi pastir s bogatim duhovnim ivotom i dubokim arom u pastoralnoj skrbi: vjeran u molitvi, zauzet u propovijedanju, katehezi, odan slavljenju euharistije i slubi ispovijedanja, prema modelu kojeg su utjelovljivali sveti Karlo Boromejski, sveti Franjo Saleški i kojeg je promicao Tridentski sabor. Izraz kojeg je vješto skovao sveti Ivan don Bosco, saima smisao odgojnog rada u toj zajednici: "u Zavodu se učilo biti svećenik".

Sveti je Josip Cafasso nastojao ostvariti taj model u odgoju mladih svećenikâ kako bi i oni sami postali odgojitelji ostalih svećenika, redovnika i laika, prema jednom osobitom i učinkovitom lancu. Sa svoje katedra moralne teologije učio je svećeničke kandidate da postanu dobri ispovjednici i duhovne vođe, zaokupljeni pravim duhovnim dobrom osobe, urešeni velikom ravnoteom kojom su ljudima pomagali osjetiti Boje milosrđe i, istodobno, duboki i ivi osjećaj za grijeh. Tri su bile glavne kreposti Cafassa profesora, kao što to podsjeća sveti Ivan Bosco: smirenost, oštroumnost i razboritost. Nauk što ga je prenosio drugima sam je provodio u djelo u slubi ispovijedanja, kojoj je on sam posvetio mnogo sati u danu; njemu su hrlili biskupi, svećenici, redovnici, istaknuti laici i jednostavni puk: svima je znao pruiti potrebno vrijeme. Davao je duhovne savjete mnogim budućim svecima i utemeljiteljima redovničkih ustanovâ. Njegovo učenje nije nikada bio apstraktno, utemeljeno samo na knjigama koje su korištene u to doba, već je proizlazilo iz ivog iskustva Bojeg milosrđa i dubokog poznavanja ljudske duše stečenog dugotrajnim boravljenjem u ispovjedaonici i u duhovnom vodstvu: njegova je škola bila prava škola svećeničkog ivota. Njegova je tajna bila jednostavna: biti Boji čovjek; činiti, u malim svakodnevnim poslovima, "ono što moe biti na veću slavu Boju i na korist duša". Ljubio je svim srcem Gospodina, bio je nadahnut čvrsto ukorijenjenom vjerom, poduprtom dubokom i dugotrajnom molitvom, ivio je iskrenu ljubav prema svima. Bio je potkovan u moralnoj teologiji, ali je, kao dobri pastir, poznavao dobro također

prilike i srca ljudi. Oni koji su imali tu milost da mu budu blizu i sami su postajali dobri pastiri i vrijedni ispovjednici. Jasno je pokazivao svim svećenicima svetost koju moraju postići upravo u pastoralnoj slubi. Blaeni don Klement Marhchisio, utemeljitelj Kćeri svetog Josipa, rekao je: "Kada sam ušao u Zavod bio sam veliki vragolan i lakomislen, nisam pravo ni znao što znači biti svećenik, a iz njega sam izašao potpuno drukčiji, potpuno svjestan svećeničkog dostojanstva". Kolike je samo svećenike odgojio u Zavodu i kasnije im bio duhovni vođa! Među njima se ističe sveti Ivan Bosco, koji ga je imao za duhovnog vođu dobrih 25 godina, od 1835. do 1860.: najprije kao klerik, zatim kao svećenik i na kraju kao utemeljitelj. U svim je svojim temeljnim ivotnim izborima sveti Ivan Bosco imao za savjetnika i vođu svetog Josipa Cafassa, ali na jedan točno određen način: Cafasso nije pokušavao nikada odgojiti u don Boscu nekog učenika "na svoju sliku i priliku" a don Bosco nije nikada oponašao Cafassa; oponašao je, istina, njegove ljudske i svećeničke kreposti – nazivao ga je "uzorom svećeničkog ivota" -, ali prema vlastitim osobnim sklonostima i vlastitom posebnom zvanju; to je znak mudrosti duhovnog učitelja i učenik otkriti volju koju Bog ima s njim. Dragi prijatelji, to je dragocjeni nauk za sve one koji su zauzeti u odgoju i obrazovanju mlađih naraštaja i ujedno je snani podsjetnik koliko je vano imati duhovnog vođu u svome ivotu, koji pomaže shvatiti ono što Bog hoće od nas. S jednostavnošću i dubinom, naš svetac je govorio: "Čitava svetost, savršenstvo i korist neke osobe sastoji se u savršenom vršenju Boje volje (...). Nitko sretniji od nas ako uspijemo izliti tako naše srce u Boje srce, tako sjediniti naše elje, našu volju s njegovom da činimo jedno srce i samo jednu volju: htjeti ono što Bog eli, htjeti to na onaj način, u ono vrijeme, u onim okolnostima koje hoće on i htjeti sve to ni zbog čega drugog već zato što tako hoće Bog".

Ali jedan drugi element karakterizira slubu našega sveca: pozornost prema posljednjima, osobito prema zatvorenima, koji su u Torinu u 19. stoljeću ivjeli u nehumanim i dehumanizirajućim uvjetima. I u toj osjetljivoj slubi, koju je vršio više od dvadeset godina, on je uvijek bio dobar, pun razumijevanja i suosjećajan pastir: tu su njegovu osobinu opazili zatvorenici, koje je osvajala ta njegova iskrena ljubav, čiji je izvor bio sâm Bog. Jednostavna Cafassova prisutnost činila je dobro: širio je vedrinu, doticao srca otvrdnula od tegoba ivota i prije svega prosvjetljivao i potresao ravnodušne savjesti. U prvim godinama svoje slube među zatvorenima, često je pribjegavao velikim propovijedima koje je znala slušati gotovo čitava zatvorska populacija. Kako je vrijeme prolazilo, dao je povlašteno mjesto pojedinačnoj katehezi, koju su činili osobni razgovori i susreti: iskazujući puno poštivanje prema okolnostima svakog pojedinca, obrađivao je velike teme kršćanskog ivota, govoreći o pouzdanju u Boga, o prianjanju uz njegovu volju, o koristi molitve i sakramenata, čije je odredište ispovjedaonica, susret s Bogom koji je za nas postao beskrajno milosrđe. Osuđenima na smrt iskazivao je posebnu ljudsku i duhovnu brigu. On je otpratio na stratište, nakon što ih je ispovijedao i podijelio im euharistiju, 57 osuđenika na smrt. Pratio ih je s dubokom ljubavlju sve do posljednjeg daha njihova zemaljskog ivota.

Umro je 23. lipnja 1860., nakon ivota potpuno prinesena Gospodinu i utrošena za blinjega. Moj časni prethodnik sluga Boji papa Pio XII. 9. travnja 1948. proglasio ga je zaštitnikom talijanskih zatvora i, enciklikom *Menti nostrae* od 23. rujna 1950., predložio ga je kao uzor svećenicima

zauzetim u ispovijedi i u duhovnom vodstvu.

Draga braćo i sestre, neka sveti Josip Cafasso bude podsjetnik za sve da odlučnije korače prema savršenstvu kršćanskog ivota, svetosti; neka, na poseban način, podsjeti svećenike na vanost da posvete vrijeme sakramentu pomirenja i duhovnom vodstvu a sve nas na pozornost koju moramo imati prema najpotrebitijima. Neka nam pomogne zagovor Blaene Djevice Marije, kojoj je sveti Josip Cafasso bio veoma privren i koju je nazivao "naša draga majka, naša tješiteljica, naša nada".

Papin pozdrav hrvatskim hodočasniciima na hrvatskom:

Srdačno pozdravljam sve hrvatske hodočasnike. Dragi prijatelji, o svetkovini apostola Petra i Pavla, došli ste na njihove grobove očitovati svoju vjernost Apostolskoj Stolici. Neka vam blagoslov, koji rado podjeljujem, pomogne da ustrajete u vjeri. Hvaljen Isus i Marija!